

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Specvlvm Iuventvtis, Sive Insigniores Pveritiæ Atqve Adolescentiæ Sanctorvm

Bosendorf, Hermann

Monasterii VWestphalorvm, 1615

In Ivlio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42900

co eius Ordinis habitu hilariter suscepto,
Christianæ militiæ nomen dedit.

I V L I V S.

ADOLESCENTIA S. GALLI ARVERNORUM
Episcopi 1. Iulij Sur. Tom. 4.

S Gallus Aruernorum Antistes à stirpe Ve-
stij Pagati martyris apud Lugdunum ce-
leberrimi descendens, Georgio & Leocadia
parentibus inter Gallos lógè nobilissimis na-
tus est. Huic pater illustrem genere virginem,
vt partam magna virtute gloriam & generis
dignitatem longius propagaret despòdere co-
gitabat. At Gallus perspecto parentis consilio, *Castitas.*
cum iam pridem facibus diuini amoris mira-
biliter incēsus, de sanctiore quopiam vitæ ge-
nere cogitaret, assumpto secum vno puerulo,
ad Cremonense monasterium, sexto ab Aruer-
na vrbe milliario situm profectus, monasticæ
vitæ institutum feruēter arripuit. Abbas vero
perspecta pueri prudentia & formæ ac morum
elegantia, primum ad parentem percontatum
milit, vt quid filio suo fieri velit renunci-
et. Qui parumper contristatus: Primogenitum;
inquit, meum coniugio potius destinâram, si
tamē suo illum Deus dignatur seruitio nolim
volūtati eius refragari. Abbas igitur de parētis
factus beneplacito certior, puerum inter cle-
ricos cooptauit, Erat vero egregia castitate, &
moderatione animi, & velut p̄fecta ætate vir

T 4 àiocis

*Morum in-
tegritas &
maturitas.*

*Ieiunij car-
nem edo-
mat.*

Castitas.

à iocis se iuuenilibus omniq; cupiditate cohi-
bebat. Vox illi adhæc erat miræ dulcedinis
cum modulatione suavi: lectioni incumberebat
assidue, & ieiunij ac multa victus temperantia
lasciuam carnis restringebat. Vbi magna cum
opinionem virtutis aliquandiu versatum, Quinti-
anus Episcopus, ob insignem illius vitæ mo-
rumq; constantiam, ad ciuitatem secum abdu-
xit, & cælestibus disciplinis apprimè erudit.
Interea crescente nominis eius celebritate
Theodoricus rex captus item fama tantæ vir-
tutis, quæ passim de eo ferebatur Gallum ac-
cessit, tantoq; amore complectitur, vt proprio
eum filio haberet chariorem. A regina autem
eius vxore pari amore diligebatur, non solum
pro honestate vocis ac morum, sed etiam pro
caltimonia corporis. Per id tempus vnà cum
rege Agrippinam delatus, cum fanum quod-
dam gentilium succendisset, eamq; ob rem à
barbaris infestis armis peteretur, ille fugam
capiens in aula se regia condidit, ac rege pro-
tecto, & minitantes paganos blandis sermo-
nibus submouente, improbum eorū furorem
euasit. Quanquam multis id postea lachrymis
deplorare consueuerit, quod oblatam marty-
rij coronam declinasset. Deniq; Quintiano
Aruenorū Episcopo vita perfuncto B. Gallus
à rege Theodorico summa omnium gratula-
tione susceptus est, multisq; virtutum
ac miraculorum claruit orna-
mentis.

EXEM-

EXEMPLVM S. GREGORII THAVMA-
turgi Neocæsarensis Episcopi per D. Grego-
rium Nyssenum. Sar. 3. Iulij

Tom. 4.

Viræ admirabili B. Gregorij præclara san-
ctitatis in tenella ætate responderunt,
procemia, cœpitque iam inde cum egregia in-
dole læta quædam virtutum seges pubescere.
Cum enim à teneris vnguiculis animum ho-
nestatis studio appulisset & iudicio pruden-
tiaq; singulari quæ verè utilia censuisset con-
sectaretur, nihil eorum, quæ iuuenilis ætas ina-
niter stupet atq; admiratur, sibi appetendum
esse existimavit. Quare vestium splendorem,
equos, venationes, ludos talorum, ceterasque
huius generis delicias alta mente contempsit.
Et primo quidem reginam illam virtutum e-
nixo studio conquirebat sapientiam, ex cuius
perinde saluberrimis fontibus scaturiebat
temperantia: Vnde postmodum vtriq; gemi-
na & castissimis compta moribus manabat
cōtinentia. Ne vero in eum caderent effrēnes
iracundiæ impetus, & fastus atque arrogantia
corruptela (quæ cæteroquin ex auaritia & plu-
ra habendi cupiditate nascuntur) iam egregia
pecuniæ & diuitiarum effecerat despicientia.
Cumq; in philosophia perdiscenda studiose
versaretur, eius scientiæ adminiculis, qua alij
ad gentilium errores abstrahuntur, ad Christia-
nismum relicta parentum superstitione per-
uenit; & antequam duceretur ad mysticam il-

*Maturitas
ingenij ac
morum.*

*Sapientia.
Tempe-
rantia.*

*Continen-
tia.*

*Cōemptus
opum.*

T s lam

*Cōscientia
puritas.*

lam in baptisate regenerationem, tam rectè vitam egit, vt nullas peccati sordes ad laucrum attulerit. Dein Alexandria aliquantum cominoratus, quo iuuentus multa studiorum causa confluerat, æqualium suorum cœpit inuidia laborare. Laus enim eius qui puram castamq; vitam degebat probrū erat scœdè incessteq; viuentium. Ad calumniam igitur integerrimo adolescenti intentādam, producitur ab eis publico infamis scelere meretricula. Illo autem cum viris eximijs in habitu honesto de re quapiā philosophica differente, accedit lena, seq; cū eo stupri cōsuetudinem habuisse petulanti sermone ostendit; sibiq; mercedem qua fuerat fraudata deposcit. Cæteris igitur, quib⁹ erat ipsius perspecta castitas, grauius in mulierem commotis, ipse neq; turbari visus est, neque calumnijs vel grauiore verbo, respondit. Non suæ vitæ citauit testes, non iurando illatum sibi probrum deterfit, neque huius calumniæ authores, malitiæ insimulauit: sed quieta & constanti voce conuersus ad quendam ex suis familiaribus: Heus, inquit, solue ei pecuniam, ne amplius molestiam exhibens rei propositæ studium inturbet. Accepit igitur mercedem femina, & ecce tibi temperantiæ huius adolescentis illustre testimonium. Vix illa manu mercedem exceperat, cum mox à cacodemone exagitata, & stridore belluino præter vocem humanam eiulans, pronā in conspectu omnium corruit, & disse-

ctis

Patientia.

etis crinibus, auersis oculis & ore spumante, horrendum de se spectaculum adstantibus præbuit. Nec prius eam remisit, qui eam suffocabat dæmon, quam Magnus ille Gregorius Deum inuocasset, illum que ei propitium reddidisset.

HEROICVM MARTYRIVM S. PROCOPII 8. Iulij. Surius Tom. 4.

Diocletianus Romanorū Imperator cum rebus in Aegypto ex animi sententia confectis venisset Antiochiam, ac ibidem è tribunali noua crudelitatis suæ in Christianos edicta proferret, suosq; cōmentitios deos nefaria superstitione multis laudibus in cælum tolleret, femina quædā senatorij ordinis Theodosia nomine marito Christiano recens orbatā, vnico cum filio cui nomen erat Neanias, & ingenti pecuniarū vi supplicē se imperatori, p̄ tribunali sedenti exhibuit, vt filium vnicum egregio corporis robore adolescentem & deorum amicum suscipiat, & aliqua militiæ præfectura pro generis nobilitate honoret. Imperator ea re vehementer gauisus; vt adolescentem aduertit græcorum disciplinis esse per eruditum, ætatemq; magnitudine animi supergredi, per ampla cū potestate ipsum Alexādriz præfecit, iussitq; ad Christianos interneccione delendos, tota virtute incūbere. Ac porro in eam rem duas ei militum cohortes, quarum ope Christianos supplicijs fatigaret attribuit.

Quo

Quo deinde Antiochia cū instructa militum manu, digrediente, atque in itinere circa tertiam noctis horam constituto ingens repente terræ motus cum horribili tonitru exortus, cunctos in fugam disiecit, metuq; mortis examinatos solo prostravit. Solus Neanias diuina magis quam humana virtute roboratus constitit, vocemque cælitus delapsam huiusmodi audiuit: Neania quo vadis, & cōtra quem tanto impetu incitaris? Ille autem, qua erat animi libertate, Imperatoris edictum protinus exposuit, acceptamq; ab eo potestatem, ut quous Crucifixi cultores de medio tolleret. Tum rursus audiit: Quid vero ò Neania, tu etiam contra me venis? Ille autem, tu, inquit, quis es Domine, non enim te queo cognoscere. His dictis, vidit protinus crucem chrystallino candore mirè rutilātem, vocemq; ex ipsa non sine stupore audiuit: Ego sum Iesus Crucifixus Dei filius. Tum vero Neanias maiori stupore oppressus: Et tu, inquit, Domine quomodo Dei filius es, qui tantis vulneribus, supplicijs, contumelijs sub exitum vitæ diceris fuisse affectus, quanta scelestissimus quisq; nunquam sustinuit? Cui Dominus: Ego quidem extremā suppliciorum omnium ignominiam acerbiteremq; perpeffus sum, multisq; plagis contusus è vita excessi, sed nisi ego hasce ærumnas sceleribus vestris debitas excepissem, doloresq; qui vobis subeundi erant, sustinuissem, vos sempiternis supplicijs addicti, nunquam salu-

salutem consecuti fuissetis. Meo igitur crucia-
 tu ab exitio & tormentis perennibus liberati:
 mea morte à faucibus æternæ mortis erepti
 estis. In hoc autem signo quod tibi apparuit,
 vince hostes & pax mea erit tecum. Ad hæc
 Christi verba Neanias animus calore diuini a-
 moris adeo incensus fuit, atq; ex Crucis illius
 aspectu tanto repletus gaudio, vt mox Scy-
 thopolim ingressus, vocato ad se clanculum
 aurifabro, artis illius peritissimo Crucis sig-
 num ex auro formari iusserit, quo perpetuo
 illius aspectu tantæ beneficij memoriam re-
 coleret. Quam ille iam elaboratam magna
 pietate commotus adorauit, ac venerabundus
 eam amplexans purpura inuoluit, cœptoq; iti-
 nere cum militibus perrexit. Ceterum cum id
 temporis Agareni improba quadam consue-
 tudine, ex finitimis ciuitatibus filias vi sibi
 vxores deposcerēt, recusantesq; armis in suam
 potestatem redigerent: Neanias rei indignita-
 te ciuiumq; deprecatione permotus, infantes
 armis in libertatem statuit vindicare. Quare
 Crucis suæ virtuti confidens, cælestiq; oracu-
 lo excitatus, facta in Agarenos impressione
 primo eos conflictu in fugam dedit, & nemine
 è suis desiderato sex hostium millia ferro tru-
 cidauit. Hoc ingenti trophæo diuinæ Crucis
 virtute parto, matrem de victoria reddit cer-
 tiorē, quæ filio gratulabunda occurrens, mag-
 nis vocibus dijs tam præclaræ victoriæ lau-
 dem acceptam referre admonuit. At Neanias
 Chri-

*Neanias
 crucis effi-
 giem humis-
 liter vane-
 ratur.*

*Virtute S.
 Crucis ho-
 stes profi-
 gat.*

Christi iam gratia à nefandis purgatus erroribus, matrem dextra prehédens, in cubiculum deorú simulacris refertú deduxit, aitq;: Fraus maligni dæmonis hæctenus te à via veritatis in præcipitiú impulit, prout mox experimento disces. Si enim dij, quos dicis, opẽ mihi in bello tulerút, ipsi, pñuncient vocemq; edant, vt credam eos vitę & mortis habere imperium. Hęc audiens Theodosia primú grauitè indignata est, tú vero supplici corporis habitu ad simulacra accedens singula nominib⁹ proprijs inuocauit. Sed cum respósa nequicquã præstolaretur, adolescens sinistra crucẽ tenens, reiecta ex humeris chlamyde, matreq; paululú repulsa, dextra statuas deiecit, humiq; prostratas pedib⁹ cõminuit, tandemq; in pauperes (erát enim ex auro & argento cõflatę) distribuit. Tum vero mater, & naturę & viscerũ suorú oblita, mente furibunda ad regiã cucurrit, & Diocletiano factú filij, ipsumq; filiú crudeliter prodidit. Imperator cõfestim datis ad Palæstinæ præsidem literis (is erat Italus, Iustus quidem nomine, at ipso Nerone crudelior) mandauit, vt Neaniam sacrificare recusantem, omnibus supplicijs dirè excarnificatum, dignitate simul & vita spoliaret. Præses acceptis literis illico ad eedes Ducis festinauit, easq; illi legendas exhibuit. Ille vero perlectas minutatim conscidit, partesq; ventis mandans, Ego sum, inquit, Christianus, quod imperatú tibi est exequere. Cui Præses, Non, inquit, Ducum fortissime sic agendú est; quin

*Simulacra
deorum
cõminuit.*

quin potius novos tibi honores ab Imperatore tui studiosissimo cōcilia. Cui Neanias: Ego me Christo lubens sacrificabo. Viden' propositas tibi carnes? castiga atq; afflige Præses, ne tantillum quidem nostri curam gerens, Dein adolescens suspectam habens remissam præsidis responsionem, ne ipsius lenitate de spe martyrij periclitaretur, Crucifixi se seruum profiteretur, & militare cingulum in faciem Præsidis per contemptum proiecit, vt eum citius ad inferendos sibi cruciatus prouocaret. Tum vero in iram furoremque conuersus Præses, vinctum repente Procopium Cæsaream abduci iussit: vbi populus errore simulacrorum temulentus magnis ipsum clamoribus ad necem poscebat. Aduit tandem & Præses; qui à maligno dæmone animo effertus, suspensum iuuenem crudelissimè cædi iussit, adeò vt non pauci martyris ætatem & corporis pulchritudinem miserati, lachrymas funderent. Sed Christi athleta quanquã toto corpore ita fuisset laniatus, vt ossibus carne nudatis, vix membrorũ forma appareret, inuictus tamẽ permanebat, flentesq; hortabatur, vt potius animarum suarum interitum, quam eius corporis plagas luctu lachrymisq; prosequerentur. Præses tantã animi fortitudinem admiratus, iussit eum in carcerẽ abduci. Custos huic præerat Terentius, qui multis iã ante à sanctissimo martyre beneficijs affectus, incredibili animi sui dolore illũ excepit, ac Præsidis quidem veri-

*Fortitudo
animi.*

*Laniatur
crudelissimè.*

veritus minas, in interiore carcere conclusit, fœnum tamen ac sindonem subministravit, ut fracta corporis membra commodius foveret. Vbi angelico primum recreatus alloquio, vidit Christum Dominum clarissima luce circumfusum sibi assistere; qui eum aqua aspergens, non tu, inquit amplius Neanias, sed Procopius appellaberis. Præbe igitur te strenuum inuictumq; athletam, ut alios per te ad vitam destinatos, patri meo cælesti eadem martyrij gloria coronandos exhibeas. Procopius tam stupendo Dei beneficio pene exanimatus, flexis genibus delictorum suorum suppliciter veniam postulare, vires contra tormenta petere, seque totum profusis lachrymis Christo commendare. Interea pristinq; sanitati, fugatis omnino plagarum vibicibus restitutus, nouoq; insuper delibutus gaudio, iubente Præsede ita è carceris latebris prodijt, ut maxima populi multitudo, visa corporis eius eximia pulchritudine, ac diuino splendore, qui ex ipso vultu radiabat, vnum Deum Christianorum, verum & viuum clamaret. Ea re ingenti affectus molestia Præsides, indicto silentio: Fratres, inquit, merito magnis deorum nostrorum clementia celebranda est laudibus, qui nouo insuper addito decore hunc famulum suum reformârunt. Tum Procopius: Quin, inquit, ad eorum templa contendimus, ut sciat is quisnam deorum adeo in me beneficus extiterit, Hoc dicto gauisus Præsides, magnifico eum deduxit

duxit apparatus, solumque ingredi cupientem honorificè dimisit. Ibi tum Procopius, clausis templi foribus, ardentius precari, Christi que numen inuocare, ut statuas ad vnum omnes contereret, atque in aquam resolveret. Exaudiuntur illico preces martyris, & collapsa vno impetu simulacra in aquam resoluuntur. Permoti hoc miraculo milites, sua Christo dant nomina, paremque martyrij palmam vehementer exoptant. Quare diuina iam luce collustrati, ad martyrem Procopium abierunt, supplicibusque ab eo verbis cõtenderunt, ut eos Christo sociare dignaretur. Ea re mirificè lætatus martyr, omnes ad Leontium ciuitatis illius antilitem noctu perduxit, sicque ritè ab eo instructi, & aquis expiati lustralibus in numerum fidelium percepto primum viuifico corpore & sanguine Christi fuere recepti, ac paulo post 21. Maij, certamen fidei capitum suorum abscissione præclarè absoluerunt. Christi autem martyr Procopius maximo ferri pondere oneratus tetro iterum carceri mancipatur: ad quem mox duodecim prima nobilitate matronæ peruenerunt; quæ se quoque Christiana imbutas fide profitebantur. Quod simulatque rescituit Iudex, eodem illas carcere conclusit; ac cum paulo post easdem in Christi cõfessione mire constantes ferro & igne ad aliorum terrorem immaniter excarnificaret, fortè tunc aderat fortissimi martyris marer Theodosia: quæ cum femineos animos vna Christi virtute

V ita

ita repente roboratos cerneret, vt neq; tetero-
 rimo carceris squalore, neq; horrendis crucia-
 mentis quicquam à fidei constantia dimoue-
 rentur, immò cuncta Præsidis supplicia que-
 dam quasi ludibria reputarent, adeò repente
 immutata est, vt animo planè virili, in medi-
 os se carnifices vltro ingereret, voceq; libe-
 ra Christianam se profiteretur. Quare obstu-
 pefactus Præsides cum multis Theodosiam
 blanditijs nequicquam ab ea mente reuocare
 contendisset, tandem furore incensus, cum a-
 lijs eam matronis in carcerem detrudi man-
 dauit, vbi post multa charitatis officia eisdem
 exhibita, susceptumq; à Leontio Antiltite fa-
 crum baptisma, à sanctissimo suo filio ad con-
 fessionem pro Christo cum alijs viriliter sub-
 eundam piè roborata est. Misit post hæc Præ-
 ses, qui omnes illas suo tribunali sisteret. Pri-
 mùm autem Theodosiam irrita aggressus trucu-
 lentia eandem dirè verberatam vncisque fer-
 reis crudeliter laceratam, capitalem demum
 sententiam cum reliquis (quarum còstantiam
 iam exploratam habebat) subire iussit. Quæ
 prompto & alacri animo iugulum pariter præ-
 bentes, vitæ finem glorioso acceperunt marty-
 rio. Hac præclara earum còsummatione Pro-
 copius incredibili exultatione dum tripudiat,
 ecce iterum ad tribunal accersitur: in què illi-
 cò iudex verbis asperis vultuq; truculento in-
 uectus: Quid vero, inquit, impium & execran-
 dum caput, esne tot animarùm interitu satiatus?

Cui

Cui Martyr. Non, inquit, ad interitum, sed ad vitam tibi adhuc ignotam eas traduxi. His dictis statim veneranda eius facies iussu Præsidis ferreis contunditur manibus. Inde ad omnia corporis membra vngulæ immani crudelitate adhibita, aliaque pœnarum genera, quæ tamen in caput Præsidis redundabant. Nã cum equè inuictum cerneret martyris animum, eum quidem compegit in carcerem, ipse vero inuidia & furore tabescens magnaque animi molestia faucius in febrem incidit, quæ diuino illi iudicio infelicem paulo post excussit animam, flammisq; mactandam tradidit sempiternis. Ei continuò ab Imperatore suffectus fuit Flavianus, & ipse Italus; honesto quidem loco natus, sed priore nihilo æquior: qui statim à ciuitatis ingressu martyrem accersijt, ratus eum dicendi facultate, qua multum polebat facillè superatum iri. Sed cum post longas sermonum ambages martyris inuictum animum irritò tentasset euentu: in rabiem versus Archelao cuidam imperat, Procopium stricto ense conficere. Qui de particidio audaciæ sibi gloriam promittens, mox vt ferrum in martyrem nihil aliud optantem strinxit, viribus destitutus in terram prolabitur. Hæc cum merito ingenti stupore Flavianum afficerent, dubius tamen animi Procopium in carcerem relegat: in quo post ardentissimas preces cælesti rursus voce martyr ad agonem animatur.

V 2 Interea

Interea continuis sex diebus consilia cogitat tyrannus, quo tandem pacto victoria ex martyre potiretur: productumq; de ergastulo sic affatur: Tametsi maleficijs tuis enses auertisti, nobisque omnibus tenebras offudisti, efficaciam nihilominus, vt noxiorum condecesatus tormentis imperata tandem facessas. Audiebat hæc interritus Christi athleta, suamq; in Deo declarans fiduciam improbissimum iudicem maledictis insectabatur: Tu, inquit, ignis sempiterni nutrimentum, omnis iniquitatis operarie, me tanquam fontem puniri asseris, & non aduertis quantam mihi tua supplicia pariant voluptatem? Quid enim iucundius, quàm pro Christi nomine pati? quod vilius quam pro breuissimo cruciatu æternæ vitæ præmia & triumphos sortiri immortales? His dictis grauius commotus Iudex, Procopium crudis iubet neruis laniari, dorsumq; vulneribus concisum prunis torreri, tunc candentes obeliscos liuoribus infigi, atq; postremo vstulata membra sale perfricari. Quæ cum martyr inuicta planè virtute perferret, deosq; ipsos maledictis & contumelijs incesset, iudex grauiori dolore percitus, dexteram eius imposito thure & ardentibus impletam carbonibus, super aram extendi iubet, vt si acriori doloris sensu victus manum excuteret, dijs sacrificasse diceretur. Et quidem manus longo tempore vrebatur, ignisque paulatim carnem absumebat; martyr vero fixo in cælum vultu illa-

illachrymans, immotam cōltanter dexteram tenuit. Stupere cuncti, error labefieri, Christi gloria crebescere, Martyr interea vocem exultans: Tenuisti, dicebat, Domine dexteram meam, & accinxisti me virtute ex alto, & non impiè egi à Deo meo. In me sunt Deus vota tua quę reddam laudationes tibi? Tum Iudex: si te nihil, inquit, tormenta isthęc afficiunt, vndenàm gemitus & lachrymæ? Ad quæ præclare admodum martyr; Absit, inquit, ò tu verè digne lachrymis, vt ego corporeos hosce defleam labores. Sed quoniam corpus hoc ex luto formatū compactumq; est, necesse est vt lutum ignis caliori admotum ex natura aquam distillet: Alioqui autem tuam quoq; miserriam defleo animam, quod dæmones & impios Imperatores colendo, à Deo vero deficias; flammisq; perennibus (ni resipiscas) infelix pabulum referueris. Reductus deinde in carcerem manibus supernè alligatis atque immanilapidū pondere ab illius pedibus suspensio, vt compages membrorum dissoluerentur, aliquamdiu tortus fuit. Eo quoque superato tormento in clibanum vehementer accensum coniectus, signo Crucis & precibus ira flāmas discussit, vt ministros oberrantes momento deuorarent. Quo periculo vniuersa ferè ciuitas percussa clamare & vrgere Præsidem cœpit, vt quam ocyssimè martyrem consumeret, ne vt illi dicebant, omnes illius maleficijs absumerentur. Igitur Flauianus paucis post die-

bus capitis eum sententia damnauit. Cum autem Martyr ad vltimi certaminis locum peruenisset, impetrato orandi spatio, ardentissimas multis cum lachrymis pro omnium salute preces fudit, & cunctis, qui sui post transitum memoriam cum pietate agerent, opportunum in quauis necessitate Dei auxilium postulauit. Hæc orantem vox cælitus delapsa confirmauit, certioremq; reddidit, cuncta ad eius petitionem esse perficienda. Hanc ut audijt vocem, alacer statim ceruicem licitori prebuit, atq; ictum gladij hilari vultu excepit.

DE VITA S. DISIBODI EPISCOPI ET

Confessoris per B. Hildegarden Abbatisam

Bingensem conscripta 8. Iulij Sur.

Tom. 4.

Dilectus Deo Disibodus ab ipsa infantia sua ad instar beatorum Nicolai & Benedicti ac similibus gratia Spiritus sancti perfusus, ad bona omnia, quæ vel vidisset vel audiuisset magno cordis desiderio aspirabat. Eiusdemque gratiæ cælestis præsidij ita à teneris vnguiculis vsq; ad decrepitam ætatem, vitæ integritatem coluit, vt neq; pueritia ipsius improbis ludis & leuitatibus dedita, nec iuuentus libidini obnoxia, nec confirmata ætas ad deteriora fuerit intenta. Adeo enim pōpam omnem & mundi huius fastum animo corporeq; calcavit, vt quibusdā stultus, nonnullis vanus, alijs errori obnoxius, plerisq; vero etiam admiranda

*Virginea
castitas.*

mirabilis ea de causa in factis suis videretur. Huius parentes præclaris in Hibernia orti natalibus, cum tyrānidem quorundam detestati, solum verrissent, & procul patria vnà cum Disibodo filio habitaret, liberalibus eum disciplinis imbuendum religiosi viris cōmendarunt: & acri illius ingenio feliciq; ad discendum industria delectati, molestiam exilij sobolis suæ ingenuitate leuabant. Porro Disibodus in dies proficiens & tum ætate tum sanctitate crescens, à studio literarū ad studium bonorum operum progrediebatur, & precibus ac eleemosynis vacabat. Quicquid vero de Deo auditione accipere, aut discendo cōsequi poterat, id multa auiditate complectebatur. Denique per gradus virtutum & ætatis incrementa singulis initiatus sacris ordinibus cum trigessimū ageret annum presbyter ordinatus est. Quam ille dignitatem tantis virtutum ornamentis decorauit, vt eius regionis Antistite feliciter demortuo, inuitus atq; reluctans ad Episcopalem dignitatem raperetur.

studium bonorum operum.

MARTYRIVM SS. FELICITATIS ET septem filiorum eius 10. Iulij Sur. Tom. 4.

Cum Antonini Imperatoris tempore, cingens sacrificulorum exorta seditio Christianam religionem interneccione penitus delendam esse conclamaret, Felicitas illustri admodum genere matrona, inter alios omnes fidei cultores tanto pietatis virtutumq;

V 4 omni.

omnium splendore fulgebat, vt Sacerdotes idolorum illa vna superffite, res suas nefandumq; dæmoniorum cultum diu faluum confistere posse diffiderent. Erat enim castis adeo moribus ornata vidua, & orationis studio die nocteq; tam sedulo intenta, vt cuncti vel solo eius intuitu, Christianæ religionis amore inflāmentur. Crescebant per illam quotidie Christi præconia, & pietatis studium magna capiebat incrementa; prorsus vt idolorum sacrifici inuidia tabescentes, Imperatori Antonino reipublicæ excidium denunciarent, ni maturè Felicitatem cum filijs dijs sacrificare compelleret. Antoninus ea denunciatione commotus, Præfecto vr̄bis Publio vitę necisq; potestatem in viduam sanctissimam tradit, vt ea ratione offensa deorum numina placaret. Publius igitur Præfectus Vr̄bis eam ad se priuatim adductam blando primum colloquio ad deorum cultum prouocauit, deinde verò pœnarum atrocitate cum minis proposita fermineum pectus terrere aggreditur. Cui Felicitas: Nec, inquit, blandimentis tuis resolui, nec terroribus frangi potero. Quid? tu sanctum Spiritum, qui fidelium mentes inhabitat, nosque contra aduersos tuetur casus, ab homine superandum existimas? nihil agis; de illius nāque protectione secura, supplicia tua superabo, & si interfecta fuero, gloriosiore[m] occisa reportabo triumphum. At Publius: Si tibi om̄i[m]is misera suaue est mori, vel filios tuos viuere per-

permittas. Viuent vero, inquit illa, filij mei si
 idolis litare abnuerint, sin vero in se tantum
 scelus admiserint, in æternum præcipitabun-
 tur interitum. Alia vero die Publius in foro
 Martis pro tribunali sedens productam sic
 blandè affatur. Felicitas, miserere filiorum
 tuorum egregia indole iuuenum, & noli flo-
 ridam illam ætatem tua dementia prodigere.
 Respondit matrona: Misericordia tua imple-
 tas, & exhortatio tua crudelitas est. Et cõuersa
 ad filios, O filij, inquit, ò chara matris pigno-
 ra, mentes oculosq; ad cælum erigite, vbi vos
 Christus cum sanctis suis exspectat. Pugna-
 te pro animabus vestris, & fideles vos in amore
 Christi exhibete. Audiens hæc Publius iussit
 eam alapis cædi, dicens: Itane me præsentè ist-
 hæc monita dare audes, vt spereis dominorum
 nostrorum iussis in perniciem spontaneam ru-
 ant? Et statim amota matre filium eius Ianua-
 rium natu maximum blando ad se sermone
 vocauit, multaq; haud contemnenda obtulit,
 si idolis sacrificare acquiesceret. Sed cum ille
 munera constanter reijceret, Publius fulmine
 verborum minas ingeminans iuuenem terre-
 re nitebatur. Tum ille: Quid, inquit, stulta
 suadendo inani verborum strepitu aures me-
 as obtundis? Ego enim Christi virtute hæc fa-
 cilè superabo. Iudex ea contumelia prouoca-
 tus virgis atrociter cæsum in carcerem recipi
 iussit, deinde vero Felicem secundum adduci.
 Quem cum hortaretur Publius ad immolan-

V s dum

dum idolis, constanter respōdit. Vnus est De-
 us quem colimus, cui sacrificium pię deuotio-
 nis offerimus, caue igitur exiltimes me aut fra-
 trum meorum quempiam à Domini Iesu a-
 more recessurum. Hoc audiens Præfectus,
 isto amoto iussit sisti tertium nomine Philip-
 pum: cui cum diceret: Dominus noster Im-
 perator Antoninus iussit, vt dijs omnipoten-
 tibus imoletis: Respōdit Philippus: Isti nec
 dij nec omnipotentes sunt: sed sunt simulacra
 vana & omnis sensus expertia: & qui eis sacri-
 ficare voluerint de æterna salute periclitan-
 tur. Amoto item Philippo iussit adesse quar-
 tum Silanum cui sic ait: Vt video, inquit, con-
 uenit vobis cum pessima matre vestra, vt spre-
 tis principum mandatis, vnum omnes eun-
 demq; interitum subeatis. Respondit Silanus
 Imo si tua tormenta timuerimus, in æternum
 interitum horrendaque supplicia incidemus,
 Sed quia compertum est nobis, quanta iustos
 maneant præmia, quanti q; sceleratis impen-
 deant cruciatus, securi legem Romanam con-
 temnimus, ne diuinam præuaricemur: adoran-
 tes enim dæmonia, cum iisdē incendio mac-
 tábuntur sempiterno. Amoto Silano iussit quin-
 tū præsto esse Alexandrū vix dū ex ephēbis e-
 gressum, cana tamen prudentia adolescentem
 cui dixit: Miserere etati tuę iā florescēti & dijs
 sacrificia, vt possis amicus Augustorum fieri, &
 vitam habere & gratiam. Cui Alexander: Ego,
 inquit, seruus Christi sum, quem ore cōfiteor,
 corde

torde teneo, incessanter adoro. Dij autē tui cū
cultoribus suis interibunt. Isto amoto iussit
sextū applicari, eum q̄; his vocibus affatur: For-
te vel tu optas viuere & nō abire in interitum.
Respondit Vitalis (hoc namq; illi nomen erat)
Ecquis tibi videtur rectius viuere, qui Deū co-
lit immortalem, an qui dēmonē cupit, habere
propitiū? Cui Publius: Et quid est, inquit, dē-
mon? Omnes, ait ille, dij gentiū dēmonia sunt,
& qui eisdē honores diuinos tribuunt. Publius,
hoc per cōtemptum submoto iussit p̄dire Se-
ptimū, animo ad supplicia p̄ Christi nomine
ferēda prōptissimū. Hic Martialis vocabatur,
cui iudex dixit: Crudelitatis fautores effecti,
Augustorum instituta cōtemnitis, & in vestra
perniciē permanetis. Martialis vero cōtra ex-
clamans, O, inquit, si nosse, quæ p̄cæ idolō-
latris cōstitutæ sint, aliud sciperes. Quotquot
enim Christum verum Deum non cōfitentur
perpetuis gehēnē ignibus cōflagrabit. Tunc
Publius omnibus iam auditis & carcere cōclu-
sis, gesta singulorum in chartas redacta Anto-
nino misit. Quos Imperator tandē Antoninus
diuersos ad iudices varijs excarnificandos sup-
plicijs destinauit. Et primus quidem fratrum,
plumbatis diu grauitēque cæsus, præclare in
Christi confessione spiritum tradidit. Secun-
dus & tertius, fustibus maçtati, egregiam ani-
mi constantiam, ad extremum vsque vitæ
spiritum, magno fidelium gaudio declarā-
tunt. Quartus præcipitio interemptus,
ad

ad cælos migravit. Reliqui tres capitali sententia damnati vnà cum matre intrepidè ceruices gladio subdiderunt; pia interim genitrice sua pignora ad tam præclarum certamen hortante & confirmante. Quæ demum & ipsa de filiorum iam salute secura, plena gaudio & exultatione in certamen prodijt; & gloriosum triumphum simili exitu feliciter compleuit.

EXEMPLA SS. PVERORVM MARTYRUM in persecutione VVandalica pro Christi fide viriliter certantium, habentur apud Surium in vita S. Eugenij Episcopi Carthaginensis 13. Iulij

Tom. 4.

HVNERICO VVandalorum rege persecutionem seuiſſimam in Christianos, suaſu Arriane factionis, moliente, Episcopi, Presbyteri, Diaconi, & alia Ecclesiæ membra ad quatuor millia nongentos & sexaginta sex, ad exilium eremi compellebantur. Inter quos & infantuli fuere quam plurimi, quos genitrices materno sequebantur affectu, aliæ gaudentes, quod martyres genuissent, aliæ retrahentes, vt morituros diluio rebaptizationis à fidei confessione reuocarent. Nullum tamen tunc nec blandimenta vicerunt, nec carnalis pietas aliquem inclinavit ad terram. Dum vero hic Dei exercitus cæpto itinere pergeret, videre anum tenentem manu infantulum eumq; his sermonibus consolantem; Curre domine mi;
vides

*Paruuli se
exulibus
comites
adiungunt*

vides vniuersos sanctos, quomodo pergunt, & festinant hilares ad coronas? Cumq; eam increparent, quod importunè virorum se societati ingereret: Benedicite, inquit illa, & orate pro me ac paruulo hoc meo nepote, quocum ad exilium pergere destinaui, ne inueniat eum solum inimicus, & à via veritatis reuocet ad mortem. Cumq; postmodum per vniuersas Africanæ terræ prouincias tortores crudelissimi mitterentur, nobilis quædam matrona cognomento Dionysia cum flagris toto corpore crudeliter cæsa fuisset, filiumq; suum Maioricum admodum teneræ ætatis atq; delicatum timore pœnarum formidolosum cõspiceret, verberans eum nutibus oculorum, & increpans auctoritate materna, ita confortauit, vt matre multo fortior redderetur. Cui inter crudelia verbera constituto ita dicebat: Memento fili mi, quia in nomine Trinitatis in matre Catholica baptizati sumus: non perdamus indumentum nostræ salutis, ne veniens inuitator vestem non inueniat nuptialem, dicatq; ministris: Mittite in tenebras exteriores, vbi erit fletus & stridor dentium. Illa pœna timenda est quæ nunquam finitur. Illa desideranda vita quæ semper habetur. Talibus igitur filium solidans verbis, velociter martyrem fecit: qui in certamine cõfessionis immotam seruans constantiam, gloriosa morte victor occubuit. Nobilis item illa fuit duodecim puerulorum cõstantia, qui cum in exilium

*Constantia
S. Maioricæ
pueri.*

lium vnà cum clericis Carthaginensibus per-
 rexissent, suasu Teucharij perditæ apostatæ,
 qui eos quondã discipulos habuerat, tanquam
 cãtores apti modulis de itinere reuocati sunt.
 Segregantur paruuli corpore non spiritu à
 grege sanctorum. Qui timentes præcipiti-
 um, cum suspirijs lachrymarum, ne diuelle-
 rentur constringebant manibus genua socio-
 rum. Quos violentia tamen hæretica minaci-
 bus separans gladijs, Carthaginem reuocauit.
 Verum & hi annis suis superiores inuenti
 sunt, & ne obdormirent in morte, lucernam
 sibi Euangelici luminis accenderunt. Indig-
 nantur ob hoc grauiter Arriani, & se supera-
 tos à pueris erubescunt. Vnde ira accensi, sub-
 di fustibus iubent, quos paucis ante diebus va-
 rijs verberibus dissipauerant. Imprimun-
 tur vulneribus vulnera, & rursus pœna re-
 staurata crudescit. Domino igitur confortan-
 te factum est, vt nec ætas minor dolori suc-
 cumberet, nec fides constantiaque nutaret.
 Quos tunc Carthago miro coluit affectu, &
 quasi duodecim Apostolorum, chorum con-
 spexit puerorum. Vnà degebant, simul velle-
 bantur, pariter psallebant, simul
 in Domino gloria-
 buntur.

Constantia
12. puero-
rum.

VITAS. ALEXII CONFESSORIS

17. Iulij ex Simeone Metaphraſte

Sur. Tom. 4.

Arcadio Honorio Imperatoribus Romę agebat Senator opulentiffimus cognomento Euphemianus, vir præter cæteras laudes inſigni in pauperes beneficentia. Huic vxor erat Aglais nomine pari pietate atq; in egenos liberalitate ornata. Qui licet omnibus mundi bonis ſepti atque vallati, ingenti etiam ſeruatorum numero abundarent, vnico tamen ſterilitatis incommodo cruciabantur. Cumq; eam ob rem multis precibꝰ Aglais maſculam à Deo prolem poſciſſet, natus eſt illis filius, cui Alexij nomen impoſuerunt, & inſitæ indolis bonitate, & corporis animiq; præſtantia ad omnem virtutem promptiffimus. Qui vt ſexto ætatis anno literarum ſtudijs adhibitus fuit, breui eo eruditionis peruenit, vt Grammaticæ fundamentis feliciter ſuperatis, haud vulgari Eccleſiaſtica hiftoriæ cognitione imbueretur, tãdemq; arte oratoria probè inſtitutus, ſummam eruditionis laudem conſequeretur. Adulta vero ætate, cum iam matrimonio idoneus videretur, parêtes virginem ei regio ſanguine clarã & moribus vitęq; integritate ornatiffimã, deſponderunt, ipſumq; nihil repugnantem ad nuptiarum celebritatem adduxerunt. Fuere magno totius ciuitatis gaudio in æde S. Bonifacij iunctę dexterę, & dies in multã noctem hilaritati dicatus; atq; poſtremo,

VI

*Alexius ad
virtutem
propenſus.*

*Excellit
eloquentia.*

Castium.

vt moris est ad thalamum à parentibus honorificè deducti. Tum vero Alexius, qui occulto numinis instinctu ardua sanctitatis opera meditabatur, sponfam in sella sedentem blandè affatus est, hortatusq; vt casto amore sponsum suum ad supremum vsq; vitæ spiritû prosequeretur, simulq; anulum suum & caput baltei velo purpureo inuoluta ei tradidit; Accipe, inquit, hæc, & serua. Deus enim erit inter me & te donec illi placebit. Moxq; suum ingressus cubiculû ex proprijs diuitijs secum sumsit, & clam ad portum digressus conscensa naui Laodiceam cursum instituit. Inde Edesam Mesopotamiæ urbē (vbi imago est Christi Iesu non manu facta, quam fertur misisse Abagaro) contendit, & se suaq; omnia eidem Domino Iesu ex animo consecrauit. Omnibus namq; in pauperes distributis, vestiumque splendore quo ad illam vsq; diem vsus fuerat, deposito, in vestibulo templi Dominæ nostræ Dei genitricis manebat, & oblatam sibi à fidelibus stipem, vicissim inter egenos partebatur. Interea luctus & cõtinui ploratus domum paternam impleuerunt. Mater nimio luctu deformata in cubiculum se solitariam abdebat, nurus sequebatur: ambæ mœrore oppressæ nullam se consolationem admissuras vouebant, nisi de Alexij statu factæ essent certiores. Pater dimissa in omnes orbis partes seruorum multitudine filium requirebat; qui licet ab ipsis famulis frequenter visus & eleemosy-

*Sancta
paupertas.*

nis fu
fuit;
indag
deret
nis in
set, &
sedul
dis ab
Dei,
cut in
trodu
nem
ea ex
caret
sum
omn
rius p
pelta
ua Sp
tis an
ædes
mul
tus
Seru
paup
mih
relic
ca te
tuor
lum
phe

nis fuisset donatus, nequaquam tamen agnitus
 fuit; prorsus vt vniuersa parentis industria in
 indagando filio sine vlllo fructu desudare vi-
 deretur. At Alexius cum decem & septem an-
 nis in vestibulo ædis Dei genitricis excubaf-
 set, & pauperum curam ipse pauper & inops
 sedulo egisset, imago Deiparæ sic custodem æ-
 dis allocuta est. Introducito huc virum illum *Misericor-*
 Dei, dignum regno cælorum, cuius oratio si- *dia in pau-*
 cut incensum in conspectu Dei ascendit. In- *peres.*
 troductus igitur cum sanctitatis suæ opinio- *Humilitas,*
 nem apud omnes celebrari aduertisset, atque
 ea ex re periculum animæ suæ imminere iudi-
 caret, humanam exosus gloriam, statuit Thar-
 sum Ciliciæ ad S. Pauli templum nauigare, vbi
 omnibus ignotus cœptæ pietatis officia; secu-
 rius prosequeretur. Sed naui conscensa vi tem-
 pestatis Romam appulit. Ibi tum Alexius no-
 ua Spiritus sancti gratia repletus, & humilita-
 tis amore vehementius inflammatus, rectâ ad
 ædes paternas concessit, suoq; patri ingenti fa-
 mulorum caterua stipato obuiam factus, igno-
 tus tamen: Virorum, inquit, ornatissime ac
 Serue Dei altissimi, capiat te quæso aliqua mei
 pauperis & abiecti misericordia, & aliquem
 mihi domi tuæ concede habitandi locum, vt
 reliquijs mensæ tuæ fruam: Deus enim munifi-
 ca te vicissim mercede dignabitur, & si qui
 tuorum peregrinantur, eos tibi reddet inco-
 lumes. Audita peregrinorum mentione Eu-
 phemianus, filij sui vnigeniti recordatus, læ-

X tus

tus eum excepit, ministrisq; curandum tradidit, & eorum vnum ingentibus cumulatū promissis, si sedulus peregrino ministraret, eidem ministerio præfecit. At illi spreto Domini sui mandato, vesperi illum contumelijs & verberibus affecerunt. Alij eum alapis cædebant; alij capillū vellebant; alij sordes (dictu fœdum) in sacrū eius caput effūdebant. Quod ille demōnis machinatione geri haud ignorans, nō modo patienti, sed læto insuper hilariq; animo cuncta perferebat. Quodā autem die Imperatori, dū sacrosancto sacrificio interesset diuina voce indicatur, quendā eximie sanctitatis virū in ædibus Euphemiani delitescere, cuius precibus flexus Omnipotens, Romę propitius foret. Imperator itaq; huius viri videndi percupidus, Euphemianum aduocat, virumq; meritis sanctitatis ornatissimū sibi postulat exhiberi. Dū hæc geruntur Alexius futurorū præsciis, totius vitę decursum literis diligētissimē consignauit, & sic demū omnibus incisijs in cælum emigravit. Euphemianus autem ad suscipiendū domi suæ Imperatorem cuncta ornati imperat. Spōsa vero stans in solario spectabat, quod sibi vellet illa perturbatio, & quæ dicerentur ac fierent. At Alexij minister ad dominam suā: Num, inquit, hic pauper est vir Dei? Magna profecto & præclara signa in ipso perspicio. Quolibet enim Dominico die sacra mysteria suscipit, cibisq; eius tenuis, & potus duæ sunt aquæ vnciæ. Ad hoc quidam è seruis affigunt eum;

Crebra cōmunio.

Temperantia.

etiam, nonnulli alapis cedunt, alij vellunt capillos, multi sordes in caput eius effundunt, quæ ille perfert æquo animo. Interea Euphemianus Alexium ut eum de Imperatoris adventu præmoneret, & habitu deceti exornaret, adijt: Sed cum ille planè immobilis persisteret, neq; Euphemiano multa dicenti quicquã respõderet, tandè reiecto pallio quo sancti viri facies velabatur, vita functum inuenit, vultumq; angelico splendore radiantem obstupuit. Charta vero dexteræ adeo tenaciter inhærebat ut nulla eam vi posset euellere. Tum gaudio pariter & timore repletus festinus ad Imperatorem abiit, & cuncta ei ex ordine exposuit. Accessit igitur Imperator depositoq; in lectum sancti corpore, unà cū Archiepiscopo fixis humi genib; precatus est, ut chartã traderet; quæ cõfestim cessit, & ab Aetio sanctæ Ecclesiæ Cancellario lecta est, & magno silentio ab omnib; audita. Cum vero ad eum locum vêtum esset, ubi parentum & sponsæ fiebat mentio, tunc Euphemianus tâquam è profundo somno excitatus canos diuellere, cursu ad venerabile corpus contendere, magno desiderio amplecti, oscula figere, locum omnem miserabili valdè eiulatu cõplere. Heu me miserum, inquit, domine mi, cur sic mecum egisti? Cur hanc animo meo afflictionem inulfisti? Cur mihi tecum in paternâ domo esses, meque tristem ac mœstum cerneret, non aperuisti? Mater vero vix mentis suæ compos, scissis vestibus;

passisq; crinibus confertam turbam perumpere. Date mihi, inquit, o viri dicebat ut unigenitum meum amplectar. Et accurrens pretiosum filij sui corpus peramanter osculabatur. Heu mihi, dicens, domine mi, cur nobis ita fecisti, ut affligeres animam nostram? Videbas nos in patria domo dolentes & te nobis non patefecisti? Hei mihi quid faciam? Sponsa vero lugubri veste induta similiter accurrens superq; venerandum sponsi corpus inclinata largissimo illud lachrymarum imbre rigavit. Porro Imperator, ut omnibus sanctissimi viri corpus spectandum proponeretur, lectum tolli & circumgestari precepit. Sed tantus erat populi concursus, ut loco moveri non posset. Imperatum igitur ut aurum argentumq; spargeretur, quod populus ad colligendam pecuniam diuerneret. Sed tanta omnibus inerat videndi cupido, ut pauci admodum auelli possent. Coruscabat enim corpus admirandis virtutibus. Dæmones ad illius conspectum fugabantur, mundabantur leprosi, & cuncti quibusuis affecti morbis præsens ibidem remedium inueniebant. Tandem sacris reliquijs ad S. Petri templum delatis diebus continuis septem parentes & cognati iusta celebrarunt. Imperator autem, arca è marmore & smaragdo elegantissime fabricata, venerabile corpus excepit, & eodem in templo deponi curauit 16. Calen. Aprilis. Apostolicam Sedem administrante Innocentio Primo. Porro ex arca ipsius oleum

um suauissimum emanauit, ex quo si quis acceperat, quicquid postulasset à Deo obtinebat.

**PVERITIA S. FRIDERICI EPISCOPI
Traiectensis & Martyris 18. Iulij.**

Surius Tom. 4.

S Fridericus natione Friso, nobilis quidem fuit genere sed nobilior sanctitate. Hic à primordio pueritiæ ea erat morum innocentia animiq; candore, vt angelicâ potius quam humanam in terris vitam degere videretur. *Pietas & morum maturitas.* Erat enim puerulus & corporis pulchritudine & tantis animi dotibus præditus, vt cõtemp-
tis ludis puerilibus, assidue diuinis rebus vacaret: & ad ecclesiam prompta animi alacritate properâret, & quicquid ibi lectum aut cantatum esset, intentis auribus acciperet, domûq; reuersus, matri suæ, si quid intellexisset, referret. Ea re gauisa eius mater, inuito ipsum parente quibusdam patribus literis imbuendum commendauit; quos etiam tum muneribus, tum precibus sollicitans obsecrabat, vt eum sanctæ religionis semitam, & peccati deuitandi rationem docerent. Interea nocturna quadam eaque cælesti visione, sibi admoneri visa est, vt puerum inde reuocatum, S. Ricfrido Traiectensis Ecclesiæ Episcopo commendaret. Et mox ingenti perfusa gaudio, quod Deo puerum curæ esse videret, filium reluctante licet patre, Traiectum adduxit, & memorato

X 3 præ.

*Proficit in
virtutibus*

*Zelus ani-
marum.*

*Corpus af-
fligit.*

*Diuitiarū
contemptus.*

*Munditia
cōscientia.*

præsuli commendauit. Quem ille spiritu suc-
cessorem sibi fore prospiciens, liberalibus iu-
xta ac Ecclesiasticis disciplinis accuratè cura-
uit erudiri. Proficiebat igitur insigniter Fri-
dericus, & ad fastigium honestatis præclara
virtutum accessione contendens, condiscipu-
lis præclaro erat exemplo. Et si quempiam in
sacra æde risu aut iocis dissolutum vidisset,
blandè suauiterque admonebat, vt ab ijs sibi
temperaret, simulq; eum diuini cultus obeun-
di rationem edocebat. Multos necdum ab or-
iginis culpa mundatos, catechesi instituebat:
magnaq; ei inerat ad dogmata fidei explican-
da alacritas. Simulac vero subdiaconi gradum
fortitus est, ad tuendam eius sacri ordinis dig-
nitatem, vigilijs, orationibus & perpetuis ie-
unijs carnem suam macerare aggreditur, &
inanes humanæ gloriæ auras alta mente de-
spicere. Tum vero princeps illi cura erat op-
es suas furum scilicet ludibria, tinearumque
nutrimenta, per manus pauperum in cælestes
thesauros tuto reponere; atque ab omni spe-
cie mali mentem intactam conseruare, vt ad
communionem corporis & sanguinis Domi-
ni sacrorum vasorum portitor, mundus cas-
tus, & ab omni carnali immunditia liber assi-
steret. Ac deinceps ob continuum virtutis
studium eò pietatis prouectus fuit, vt sede ca-
dem defuncto Ricfrido omnium iudi-
cio dignissimus habere-

tur.

EX-

EXEMPLVM S. DANIELIS ET TRIVM
puerorum ex libro prophetia Danielis

cap. 1. 21. Iulij.

CVM Nabuchodonosor rex Assyriorum, regiam Hierosolymorum urbem bello cepisset, & amplissimis ditatus spolijs, plurimos in captiuitatem redegit, & splendide ac magnificè reuersus esset Babylonem, prefecto Eunuchorum Asphenez id negotij dedit, vt nobilissimos Iudeorum pueros, è regia ortos profapia, formæ venustate spectabiles, omni- que eruditos sapientia deligeret, q̄ literas lin- guaq̄; edocti Chaldæorū, inter ephebos regios accenserentur. Inuenti igitur fuere ex Dauidi- ca stirpe adolescētuli quatuor, pulchritudine, ingenuitate, & sapientia florentissimi, quos ci- bo potuq̄; regio delicatè enutriti triennio vo- luit, vt postea in conspectu regis assisterent. Horum nomina fuere Daniel, Ananias, Azari- as, & Misaël. Mutata vero eorum nomencla- tura Danielelem vocat Balthasar, Ananiam, Si- drach, Azariam vero Misach, & Misaelem Ab- denago. Amabatque eos rex, & benignè eos aspiciebat, eorum laudans indolem, & quod non solum valerent ingenio ad disciplinas, sed *Modestia,* etiam ornarentur cādore atq; modestia. Emi- cuit porro confestim S. Danielis pietas atq; sa- pientia, quod nō solum asperitate vitæ corpus suum affligeret, nolletq; regijs dapibus inqui- nari, sed alijs etiam cognatis, tribus inquam pueris eiusdem consilij auctor existeret.

X 4 Cum

*Tempe-
rantia.*

*Temperan-
tia in vul-
tu puerorū
reliet.*

*Temperan-
tia amica
sapientia.*

Cum vtrisque ergo visum esset, spretis anima-
lium carnibus, solis leguminibus & oleribus
victitare, præfectū Eunuchorum exorant, vt
per eum liceat cibis regijs abstinere. Qui cum
sermone Danielis diuinitus flecteretur: Ti-
meo, inquit, dominum meum regem, qui con-
stituit vobis cibum & potum, qui si viderit
vultus vestros macilentiores præ cæteris ado-
lescentibus coæuis vestris, caput meum in dis-
crimen vocabitis. Dixit vero Daniel ad Mala-
sar, quem constituerat princeps Eunuchorum
super Danielem, Ananiam, Misaëlem & Aza-
riam: Tenta nos obsecro seruos tuos diebus
decem, & dentur nobis legumina ad vescen-
dum & aqua ad bibendum; & cōtemplare vul-
tus nostros, & vultus puerorum, qui vescun-
tur cibo regio: & sicut videris facies cum ser-
uis tuis. Cessit ille precibus puerorum, cumq;
diebus iam decem huiusce rei experimentum
cepisset, apparuerunt vultus eorum meliores
& corpulentiores, præ omnibus pueris, qui re-
gijs cibis alebantur. Itaq; Malasar tollebat ci-
baria & vinum, dabatq; eis deinceps legumi-
na. Dedit vero Deus pueris his scientiã & disci-
plinam in omni libro & sapientia: Danieli au-
tem intelligentiam omnium visionum & som-
niorum. Tandem euoluto præscripti tem-
poris spatio, introducti sunt à præfecto Eunu-
chorū in conspectu Nabuchodonosor. Cumq;
eis locutus fuisset rex, non sunt inuenti tales
de vniuersis, vt Daniel, Ananias, Misaël & A-
zarias,

zarias. Et steterunt in conspectu Regis. Omne porro verbum sapientiæ & intellectus, quod sciscitatus est ab eis Rex, inuenit in eis decuplum super cunctos ariolos & magos, qui erant in vniuerso regno eius. Accidit vero regem Nabuchodonosor viso somnio exterritum, oblitumq; somnij, omnes sapientes babilonis ad manifestationem somnij, eiusq; interpretationem conuocare, & nisi exponant exitium interminari. Qui cum diuinæ illud non humanæ sapientiæ esse respondissent. Atq; ob id à Rege interfici iuberentur, Daniel petitis à rege inducijs ad solutionem indicandâ, domum se recepit, & cum socijs communicato cõsilio non antè precandi modum fecit, quàm Deo reuelante somnium regis cum interpretatione didicisset. Audita vero interpretatione Rex, cecidit in faciem suam & Danielem adorauit: Vere, inquit, Deus vester Deus deorum est, & Dominus regum, & reuelans mysteria: quoniam tu potuisti aperire hoc sacramentum, Tunc Rex Danielem in sublime extulit & multis magnisq; auctum muneribus, constituit eum principem super omnes prouincias Babilonis, & præfectum magistratum super cunctos sapientes Babilonis. Daniel autem postulauit à rege: & constituit super opera prouinciæ Babilonis Sydrach, Misach & Abdenago: ipse autem Daniel erat in foribus regis. Postea felici rerum successu inflatus Nabuchodonosor, statuam auream altitudine cubito.

X s bito.

bitorum sex in campo Dura constituit, atque ad eius dedicationem omnes regni sui magistratus conuocauit. Tum vero vniuersis ibidem congregatis voce præconis edixit, signo dato statuam adorare, ni velint eadem hora in clibanum flammis horribilibus æstuantem præcipitari. Reliquis igitur promptè statuam adorantibus, soli Sidrach, Misach, & Abdenago præuaricationis apud regem accersuntur: Quibuscum graui indignatione expostulans, statuam iubet adorare, aut in fornacem igne succensam iactari. At illi: Non oportet, inquit, nos de hac re respondere tibi. Ecce enim Deus noster quem colimus potest nos de camino ignis ardentis, de quæ tuis manibus ô rex liberare. Quod si noluerit, notum sit tibi, Rex, quod statuam abs te erectam adoraturi haud simus. Tunc Nabuchodonosor rex repletus furore præcepit succendi fornacem septuplum, suprâ quàm consueuerat, & viris fortissimis de exercitu suo iussit, vt ligatis pedibus Sidrach, Misach & Abdenago, in fornacem eos darent præcipites. Confestim itaque viri illi vincti cum braccis suis, & tiaris, & calceamentis, & vestibus missi sunt in medium ignis. Porro viros illos qui miserant Sidrach, Misach & Abdenago interfecit flamma ignis. Illi vero ab igne intacti ambulabant in medio flammæ laudantes Deum. Cumq; non cessarent ministri regis succendere fornacem, effundebatur supra fornacem cubitis quadra-

Fortitudo
animi.

ginta

ginta nouem, & incendit quos reperit iuxta
fornacem de Chaldæis. Angelus autem Do-
mini descendit cum Azaria & socijs in forna-
cem: & excussit flammam ignis de fornace,
& fecit medium fornacis quasi ventum roris
flantem, & non tetigit eos omnino ignis, ne-
que quicquam molestiæ intulit. Tunc hi tres
quasi ex vno ore laudabant Deum in fornace
dicentes: Benedictus es Domine Deus pa-
trum nostrorum, &c. Rex igitur eductos de
fornace cum stupore aspexit, & Dei veri po-
tentiam collaudans edicto statuit, vt quicun-
que Deum Azariæ & sociorum blasphemaf-
set internecioni daretur. Sidrach vero Mi-
sach & Abdenago maiori honore in prouinciâ
Babylonis affecit.

VITA ET MARTIRIVM SANCTI PAN-
taleonis Mart. ex Simeone Metaphraste
Sur. Tom. 4. 27. Iulij.

CVM tetra idolorum caligo, imperante
Maximiano, orbem inuolueret, inter a-
lios, qui Nicomediæ religionis pietatisq; splē-
dorem egregiè tuebantur, admirabilis in pri-
mis & magnus fuit Pantaleon. Is filius Eu-
storgij viri longè opulentissimi ac gentilium
superstitionibus dediti, matrem habuit Eubu-
lam Christianis imbutam sacris, quæ mariti
execrata impietatem, filium Pantaleonem san-
ctissimis disciplinis diligēter instruebat. Quæ
dein

dein immatura morte sublata, tenerum implo
 parenti educandum reliquit filium. A quo, si-
 mulac humaniores literas Græcasq; discipli-
 nas mira ingenij facilitate superasset, Euphro-
 syno cuidam medica arte imbuendus traditur.
 Erat autem & moribus modestus, & sermone
 iucundus, & pulchritudine insignis, Quam ob
 rem cunctis erat admirationi & in ore atq; o-
 culis omnium versabatur, adeo ut ipsemet Im-
 perator, visa ipsius tanta ingenuitate indolis,
 in regia illum sua habere decerneret. Eodem
 porro tempore Hermolaus Christianæ fidei
 cultor eximius, cum Pantaleonem ad regiam
 frequenter cōmeare vidisset, atq; ex incessu,
 vultusq; decora compositione nobilis animæ
 vigorem coniectaret, clam eum accersit, & cui
 disciplinæ det operam rogat. Aesculapij, in-
 quit, ille Hipocratis & Galeni, quam ubi per-
 tractâro certam omnibus morbis magistro af-
 firmante exhibebo medicinam. Hermolaus
 vero hoc responso occasionem idoneam capi-
 ens adolescentis conuertendi; Crede mihi, in-
 quit, optime adolescens vera dicenti. Hæc Ae-
 sculapij, Hippocratis & Galeni parua sunt, &
 parum prodesse vrētibus assolent. Quin etiam
 dij ipsi quos colit Maximianus, sunt vana om-
 nino fabula & leuiorum deceptio mentium.
 Vnus autem solus verus Deus est Christus; in
 quem si credideris, eius sola inuocatione om-
 ne morborum genus profligabis. Ab hoc in-
 numerata miraculorum mar it seges, suisque
 ipse

ipse amatoribus maiora quam ipse fecerit præbet facienda miracula. Cumq; Hermolaus in hunc modum multis de religionis Christianæ præstantia disseruisset: ille & pristinae educationis quâ illum pia genetrix ad fidei rudimenta formauerat memor, atq; occultis diuinæ gratiæ facibus succensus, toto animo fidem Christi amplexatur, & reliquum deinde tempus diuinarum rerum cōmentationi attribuit. Accidit vero tandem, vt Pantaleon puerum in via venenato viperæ morfu enectum inueniret; quo viso; profecto, ait, si Hermolai doctrina vera est, puerum hunc verbo ad vitam reuocari fas est, viperamq; vicissim emori. His dictis Christi numen pro salute pueri implorauit, dictoq; citius defuncto vitam restituit, & viperam eadem virtute interemit. Quod factum tantam illi firmitatem perceptæ fidei, & gaudiorum peperit suauitatem, vt continere se haud posset, quin concito gradu ad præceptorem suum Hermolaum accederet, expositoq; miraculo cælesti lauacro peteret expiari. Suscepto igitur baptisinate, iam Christi amore ebrius, patrem in primis ac reliquos omnes eiusdem gratiæ facere optabat participes. Cumq; idola conterere vellet, & sæpè pio sane zelo admotis manibus simulacra demoliri pararet, rursus prudenter se continuit, ne concussus ratiunculis paternus animus, iamq; in superstitione nutare incipiens, interposita grauiore offensa fieret intractabilis. Statuit
igi-

igitur lenitate ac mansuetudine efficere, ut a nefario dæmoniorum cultu abductus, Christo sponte nomen dare annueret. Hæc cum animo volueret Pantaleon, & diuinum numen profusis lachrymis in auxilium vocaret, ecce adest præ foribus cæcus, qui Pantaleonis in arte medica industriam requirebat. Quo audito vir sanctus accurrens, præsentem patrem cæcum quid velit interrogat. Cui cæcus: Hæc, inquit, miseranda mea cæcitas omnium in hac vrbe medicorum eludit industriam; neque vllum potui exhaustis iam penè facultatibus remedium inuenire. Tu vero qui artis medicæ præstantia plurimum valere dicaris, quæso te manum huic meæ adhibe calamitati, & quicquid facultatum mihi reliquum est prompto atque alacri animo tibi exsoluam. Cui Pantaleon: Donum, inquit, lucis conferet tibi per nos pater luminum. Tu vero quæ mihi es pollicitus vade & da pauperibus. His auditis pater, cum inani quadam ostentatione à filio isthæc dici crederet, eum à cœpto abducere conatus est: Quid enim, aiebat, fili mi, tu cæteris medicis plus possis, quibus & ætate & prudentia longè es inferior? At nemo, inquit ille, o pater hunc medicandi tenet modum, quem ego à magistro meo edoctus sum. Quin vero, ait pater, etiam Euphrosyni præceptoris tui in hoc curando irrita fuit diligentia. Tum Pantaleon; Expecta, inquit, patululum pater, & res ipsa indicabit: moxque, in-

uocato

tocato Christi Iesu nomine manus suæ con-
tactu caliginem ab oculis cæci pepulit, pa-
trisq; tenebras fidei ac veritatis luce illustra-
uit. Quamobrem apud medicos iuxta ac deo-
rum inanum cultores magna cœpit flagra-
re inuidia. Accedebat quod patre extincto
amplissimam hæreditatem inter pauperes
dispertisset, & morbis afflictos reddita sani-
tate largisque elemosynis recreasset. Per-
ductus vero ad Imperatorem nullis cessit
blanditijs, sed hostes in certamen vocans, fi-
dem suam diuina miraculi auctoritate asse-
ruit. Prolato enim in medium paralytico
deorum se fore cultorem paciscitur, si ipso-
rum ope ægro sanitas redderetur: cumque in
eo negotio sacerdotes idolorum contenta
prece fatigarentur & Aesculapium Iouem,
Dianam cæteraque deorum monstra nequic-
quam inuocarent; tandem & ipse Deum su-
um inuocare iussus, oculis in cælum piè sub-
latis paralytici manum arripuit, dixitque: In
nomine CHRISTI IESU, qui elisos erigit
esto incolumis, membrisque tuis ad illius glo-
riam deinceps vtere sanus. Dixit, & protinus
is, qui omni membrorum destitutus officio,
lecto affixus iacebat exilijs, atque sempiter-
num Christi numen magna voce prædicauit.
Eam rem, cum non sine maximo inuidiæ
sensu idolorum sacerdotes aspicere pos-
sent, Imperatori persuaferunt, vt Pantaleo-
nem vita exueret, dignumque de illata dijs
iniu.

iniuria supplicium fumeret. Quem ille mox blanditijs aggressus: Nosti, inquit, ô Pantaleon quam horrenda omnibus deorum contemptoribus subeunda sint supplicia. Vidisti iam pridem atrocissimos Anthimi cruciatus. At ego, qui præ cæteris iuuentutis tuæ curam paternè gero, nolo te tam facilè interire; quin potius si deos honorare proponis, honoribus auctum nomen tuum immortale facere decreui. Sin autem in mentis tuæ stultitia, quod absit, perseueras, profecto vel inuitus te supplicijs tradere cogor. Ad hæc Pantaleon: Ne existimes, inquit, ô Imperator, me vel minis vel blanditijs à spe immortalis gloriæ, quam fidenter à Christo Iesu æterno Deo exspecto, abstrahendum. Neq; enim tormenta extimesco, quin potius magno me damno affectum putabo, si non plurima & grauissima quæque attuleris. Porro ad Anthimum quod attinet, non illum ego miserum vt tu, sed mortalium omnium felicissimum iudico, qui veneradam suam canitiem roseo cruore postremo exornare, & martyrij palma gloriosus ad cælos migrare promeruit. Quod si ille deuexa planè ætate vir, tam gloriosum de hoste triumphum egit, ego qui iuuenili ætate, & ad grauiam quæq; multo robustior esse debeo, certamen detrectabo? Nunquam mihi crede, me patriamque meam, & piam genitricem tanto dedecore afficiam. Quâobrem Imperator, quod reliquum erat, omnes adhiberi machinas iussit, vt supplicio-

*Fortitudo
animi.*

pliciorū atrocitate victus Christi fortissimus athleta, hanc animi magnitudinem remitteret. Nec mora. Lictores manibus animisq; expediti, appensum in ligno martyrem ferreis vngulis certatim dilantant; inde ignitas lampades lateribus admouent; vrgent, clamant, vt dijs sacrificet, supplicemque se Imperatori exhibeat. At martyr neq; plagis, neq; vstionibus quicquam motus, intentus orationi oculos in cælum defixos tenebat; cum ecce consolator Christus in habitu Hermolai apparens, martyrem suum verbis dulcissimis cōsolatur, lictorum manus eneruat, lampades restinguit, & satellites momento quasi elumbes reddit. Tum Imperator inops consilij: Quænam, inquit, hæc ars præstigiæ est, qua lampades extinguis, & lictorū vires ac vigorem hebetas? Cui Pantaleon: Nullæ, inquit, præstigiæ sunt, sed adest mihi Christus ipse, qui & suis animum addere, & hostium potentiam infringere consuevit. Tum Maximianus: Si ergo maiora tibi tormenta infligam, quid facies? Quid aliud, inquit Martyr, quam maiorem texere materiam præmiorum? Hoc audiens improba & scelerata mens maiora experiri voluit. Itaque leberem ferreum plumbo redundantem constitui, ac in eum martyrem conijci iussit. Sed illa quoq; machina, orante martyre, per Christi præsentiam non tormentum, sed potius refrigerium attulit; prorsus vt plumbum subito ad naturalem frigiditatem reductum omnibus

X
nibus

nibus admirationem adferret, plurimosq; ad Christi potentiam confitendam prouocaret. Solus Imperator cum suis in impietate & furore persistens alio protinus supplicio martyrem deleri volebat. Iubet igitur ingenti saxo ad collum eius appeso in mare præcipitem dari, ne reliqui Christiani reliquijs eius ad consolationem potirentur. Sed missum in mare CHRISTVS mox excepit, ficcisque plantis, vt quondam magnum illum Petrum, manu deduxit; lapide interim instar folij arboris leuiter super fluctus maris natante. Pantaleon vero ductore Christo, inambulans ad littus peruenit, & alios quidem multos stupendo miraculo ad Christi virtutem prædicandam excitauit. Imperator autem, malitiæ tenebris profundè nimis immersus, ad noua supplicia inferenda & furore, & vindictæ cupiditate acriter inflamatus ingentem ferarum vim incertum cogi locum iussit; vt cum ijs martyr cõgressus reliquis Christi cultoribus immanitate supplicij terrorem incuteret. Et quidem vniuersa ciuitas ad spectaculum cõfluxit, vt iuuenem corpore & animo præstantem, & multistrumphis celebrem, cum feris congregientem cerneret. Ibi tum videre licebat rem maximè nouam & longè iucundissimam, homines quidem mutatos in ferarum sæuitiam, feras autem velut ratione præditas summa humanitatis & benevolentie præ se ferre obsequia. Nam Tyranno & satellitibus feras magnis clamoribus

ad sæ
magn
res, su
bant
telin
rum
num
essen
Eo ta
admi
Deur
stati
porte
Impe
feras
anim
Agit
filijs
tur,
mem
fessio
uoca
spe
cep
Chri
misc
spe
bât
se
part
fuge

ad

ad sæuitiam & crudelitatem excitantibus, ipsæ
 magna cum reuerentia ad martyrem acceden-
 tes, suauiterq; blandientes, inter se contende-
 bant, quænam prima accederet, & medican-
 te lingua pedes tangeret. Nec prius singulæ ea-
 rum recessere, quàm benedictione per ma-
 num martyris accepta, quo gaudio affectæ
 essent, cursu & saltu spectantibus declararent.
 Eo tam nouo spectaculo qui aderant magna
 admiratione commoti, vno clamore omnes
 Deum Christianorum verè magnum esse te-
 stati sunt, virumque iustum iure dimitti o-
 portere. Quid verò? Ferus planè & crudelis
 Imperator, totus vindictæ cupiditate estuans,
 feras illas ad vnam omnes, vt vel eo supplicio
 animum dolore faucium leniret, trucidauit.
 Agitatis demum de perimendo martyre con-
 silijs, placuit, vt in sublimi ad rotam ligare-
 tur, quæ dein per decliue impulsa, martyrem
 membratim contereret, & reliquos à con-
 fessione fidei suppliciorum immanitate re-
 uocaret. Quo cum magna infidelium turba
 spectandi gratia confluxisset, & rota pronò
 cœpisset impetu volutari, mox præsentem
 Christi ope, disruptis vinculis martyr incolu-
 misconstitit: at illa in confertū agmen dilapsa
 spectantium, multos infidelium cōtriuuit. Sta-
 bāt omnes admiratione ac timore perculsi, ip-
 seq; attonita mēte Imperator, animū in omnes
 partes versabat, vt vel ignominie notā subter-
 fugeret, si minus victoria ex voto potiri potu-
 isset. Vi-

Videns igitur eum nihil de sua constantia remittere, neq; cedere assentionibus, nec verborum suasionibus, nec donorum promissis, nec suppliciorum minis, neq; vilo eorum quibus vel deliniri, vel percelli animus solet à pietate posse abduci, flagellis atrociter cedi ac dein gladio percuti imperat. Ductus itaq; ad ultimi certaminis locum, & oleastro alligatus, ictum gladij lætus præstolabatur. Cum vero summa vi ensem in nudam cervicem vibraret, lictor, mox acies inusitato miraculo instar cæcæ conuersa, martyrem omnis sectionis reliquit expertem. Ea de causa tremore correpti carnifices, prostrati ad pedes martyris nihil non faciebant, vt cōcessa audaciæ venia, Christi simul misericordiã illis impetraret. Quod dum feruentissimo pietatis affectu perageret, huiusmodi vocem cælitus dilapsam audiuit. Non amplius Pantaleon sed Panteleemon vocaberis, vt rebus nomen pulchrè conueniat. Plurimi enim per te misericordiã consequentur. Hac voce audita, martyr incredibili delibutus gaudio, carnifices aduocauit; hortatusq; vt Imperatoris sententiam effectui mandarent, cervicem extēdit. Cumq; illi recusarent, & nefas esse dicerent sanctum ferire; ille ne optata martyrij gloria fraudaretur, tandem vicicit, vt quidam, non tamen sine maxima reuerentia & timore, sanctissimum caput à cervicibus amputaret, è quibus lac protinus pro sanguine fluxit, & oleaster gratissimo fructu f-

mili-

illiter onustus, nouum & valde admirandum
spectaculum præbuit.

VITA ET MARTYRIUM SS. NAZARII
& Celsi pueri, ex historia S. Antonini Episcopi
Florentini, 28. Iulij.

S Nazarius nobilissima Romanorum fami-
lia, patre Africano viro illustrissimo, sed
Iudaica infidelitate imbuto, matre vero Per-
petua, Christianis sacris ab Apostolorum Prin-
cipe Petro initiata, ortus fuit. Hic anno ætatis
suæ nono, cum cerneret parentes diuersis ad-
modum inter se, in religionis negotio, opi-
nionibus conflictari, animo vehementer ang-
cepit, cuius potissimum sententiã in re adeo
seria & æternæ salutis negotio sequi deberet;
elegit tandem matris imitari pietatem, eiusq;
religionis institutum amplecti. Pijssimę igitur
matris monita inuito patre secutus B. Linum
adiit, eiusq; disciplinis aliquamdiu imbutus
cælesti lauacro expiatus est. Ea re grauiter cõ-
motus pater, expositis tormentorum generi-
bus, quibus aduersum Christianos sæuebatur,
territare filium, atque à Christi cultu auertere
moliebatur. Sed Christi spiritu mirificè con-
firmatus puer, nullis hortamentis à fide Chri-
sto semel data abduci potuit, quin potius co-
taneis suis perceptam Christi gratiam & reli-
gionis Christianæ præstantiam referre, aliosq;
ad eandem allicere gaudebat. Hinc parentes
suum natiq; periculum veriti, eum rogant, vt

Zelus ani-
marum.

*Pietas &
misericor-
dia in pau-
peres.*

vrbe nō nihil excedat, seq; ad loca tutiora reci-
piat. Multis igitur oneratum diuitijs, rebusq;
alijs ad vitam splendidè degēdam opportunis
instructum dimiserunt. Et quidem pius iuue-
nis protinus aurum & argentum benignè ero-
gare pauperibus, & totus pietatis officijs incū-
bere; nihilque in vita moliri aliud, quam vt v-
beriore[m] quotidie Christi gratiam promere-
retur. Decimo vero egressionis ab vrbe anno,
Placentiam, & inde Mediolanum veniens,
SS. Geruasium & Protasium vinctos in car-
cere inuisit, verbisque suauissimis ad constan-
tiam est cohortatus. Cumque frequentius
sanctos hosce martyres interuiseret, eosque
quouis officio foueret, Præfectus eum com-
prehensum fustibus atrociter mactari præce-
pit, ac nihilo secius in Christi laudibus per-
seuerantem vrbe eiecit. Itaque varia loca
peregrinando oberrans, vberes passim fru-
ctus exhortando faciebat. Interea mater eius
vitâ sanctissimè functâ peregrinanti filio in
somis apparuit, monuitque in Gallias Euan-
gelij semente facundandas abcedere. Paruit
ille protinus, Meliamque profectus diuini
verbi semina sparsit, fructusque minime con-
temnendos breui collegit. Tum vero inter
alios matrona quædam & genere & dignita-
te illustris suum ei filium Celsum nomine,
eleganti forma, sed ætate tenerum obtulit
puerum, vt aquis lustralibus expiatum secum
duceret, & moribus, sanctissimisque discipli-
nis

nis sedulo imbueret. Quamobrem à Præfeto Galliarum vnà cum puero Celso manibus post terga reuinctis carceri mancipatur. Qui tamen vxoris hortatu, ne se innocentum cædibus grauissimo scelere obstringeret, impullus, Nazarium quidem dimisit, sed seuera admodum denunciatione supplicij interdixit, ne ijs in locis Christi religionem hominum auribus inculcarent. Nazarius igitur à Præfeto dimissus, atque vnà cum Celso Treuirimabiens, rem illic Christianam mirè locupletauit. Hæc aliaque admirandæ virtutis insignia, cum celebri sermone vulgarentur, Nero vincetos eos sibi sisti imperauit. Fuere confestim Nazario vincula iniecta, & puero Celso præceptoris sui cruciatus deploranti alapæ inflictæ. Nero autem oblatos sibi martyres carcere conclusit, vt maturè secum deliberaret, quo tormentorum genere eos excarnificaret. Fertur vero cum Tyrannus venationi insisteret, quod aduerso quodam casu pedem grauiter fauciauerit, acceptoque vulnere exclamauerit: Dij nobis infesti sunt, quod eorum inimicos Nazarium & Celsum debitis supplicijs afficere differimus. Nazarium igitur calcibus tunsu, & Celsu puerum flagellis cæsum suo conspectui iterum offerri præcipit. Adductos monuit vt sine mora honores dijs debitos tribuerent, eorumque numina grauiter offensa sacrificijs placarent, ni facerent, supplicia subirent.

Y 4 quæ

*Fortitudo
animi.*

quæ vel solo aspectu formidinem mortisque
metum afferrent. Tunc Nazarius vultu & ver-
bis magnam animi lætitiã ostendens in fa-
na deorum admitti postulavit. Fuit vero non
modo benignè sed etiam honorificè dedu-
ctus, quod Nero sanctum dijs thura oblatu-
rum speraret. Sed cum Nazarius in adyta ad-
missus Christum præferuidè precaretur, illi-
cò & idola confraeta, & omnipotens Christi
numen signis admirandis ostensum est. Unde
cum multi relicta idolorum vanitate, ad Chri-
stiana sacra transirent, tyrannus furore incan-
descens, martyres in mare præcipites dari má-
davit. Sed in mare proiecti illico diuina virtu-
te in fluctibus illæsi steterunt, siccisq; plantis
æquor inambulantes ad littus perueniunt.
Deinde Tenusam profecti tanto fructu fidem
euangelicam propagarunt, vt pleriq; Christo
nomina darent, & huius amore minas tyranni
constanter despicerent. Inde vero Mediola-
num cum Celso reuersum (vt sanctissimorum
Christi martyrum Geruasij & Protasij cõspe-
ctu frueretur) Anolinus præfectus, exilio dá-
navit, Cellumq; ab eius conuictu auulsum ho-
nestæ cuiusdam matronæ tradidit. Romam itaq;
repetens Nazarius, patrem ab omni errore li-
beratum, & sacro fonte iam ritè purgatum in-
uenit. Quare mirificè exhilaratus, ac mox pul-
sus à templorum Pontificibus, iterum Medio-
lanum petijt, vt ibidem paratam martyrij glo-
riam cum Celso & sanctissimis athletis Gerua-
sio

no & Protasio perciperet. Vbi demum ab Anolino comprehensus, vñà cum Celso, Geruasio & Protasio, capitis sententiam lætus excepit: datisq; ceruicibus quatuor illi gloriosum triumphum magna pariter constantia & gaudio peregerunt.

AUGUSTVS.

MARTYRIVM SS. FIDEI, SPEI, ET
Charitatis filiarum S. Sophia, ex Simeone
Metaphraste, 1. Augusti.

CVM Romę Hadrianus Imperator crudelitatis suę in Christianos laxaret habenas, fuit insignis quędam matrona prudentia & religione sanę admiranda, ab Italia oriunda, genere in primis claro, marito tamen orbatam, nomine Sophia, cui prima cura erat, vt filias insigni pudicitia virgines, Christianę disciplinę ornamentis excellentissimę decoraret: roboraretq; Spiritus sancti gratia; vt si opus esset corpora sua pro Christi amore & fidei constantia supplicijs exponere nõ dubitarent. Erant eis nomina rebus mirę conuenientia: Fides, Spes, Charitas, Quę cum omnes ita mutua animorum coniunctione deuinctę, & prudentiæ ac religionis opinione passim celebres existerent, inuidiæ stimulis in eas cõcitari cœpit præfectus vrbis Antiochus, vt tam præclarum Ecclesię columnen funesta internectione deleteret. Desert igitur præfectus ad Imperatorem,

Y S & no-